

Επαναληπτικές ασκήσεις στη Γλώσσα για την Ε' Δημοτικού

*Ασκήσεις στο μάθημα της Γλώσσας στις
ενότητες 1-8. Διάφορες ασκήσεις γραμματικής
της κάθε ενότητας*

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Συμπλήρωσε τα ρήματα των προτάσεων με : -τε ή -ται

- Ο Γιώργος διακρίνε..... για την εξυπνάδα του.
- Μην αργεί..... . Η ταινία έχει αρχίσει κιόλας να παίζει..... .
- Τι ενοίκιο πληρώνε..... γι' αυτό το διαμέρισμα;
- Το σπίτι τους βρίσκε..... δίπλα στο ποτάμι.
- Η Ελλάδα στο μεγαλύτερο μέρος βρέχε..... από θάλασσα.
- Φοβάτ..... τα σκυλιά και κρύβε..... όταν τα βλέπει.
- Τι μαγειρεύ..... εσείς εκεί πέρα;
- Γιατί χάνε..... διαρκώς τα μολύβια σας;

2. Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα χωρίς ν' αλλάξεις το πρόσωπο και τον αριθμό των ρημάτων.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Υπερσυντέλικος
ανεβαίνεις			
φτερουγίζει			
θυμάται			
κρεμιέμαι			

3. Ξανάγραψε το κείμενο μεταφέροντας τα ρήματα σε χρόνο Ενεστώτα.

Η απαλή αύρα της θάλασσας μας δρόσιζε και νότιζε τα ρούχα μας. Νιώθαμε μια απερίγραπτη ηρεμία καθώς το μυρωμένο αεράκι μας χάιδευε το πρόσωπο. Τα μάτια μας ατένιζαν με συγκίνηση και δέος τον έναστρο ουρανό, που φαινόταν πιο λαμπερός από ποτέ, ενώ ο παφλασμός των κυμάτων ήχησε στα αφτιά μας σαν το τραγούδι των σειρήνων που μας καλούσαν κοντά τους.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσετε τα χρονικά επιρρήματα, τις φράσεις με προθέσεις που φανερώνουν χρόνο και τις χρονικές προτάσεις.

- α) Αύριο θα πάμε εκδρομή.
- β) Σε λίγο θα αρχίσει ο αγώνας.
- γ) Δε θα σε ξεχάσω ποτέ.
- δ) Ο Γιώργος θα γυρίσει κατά το βραδάκι.
- ε) Όταν έμαθε τα νέα ξέσπασε σε κλάματα.
- στ) Μόλις γυρίσεις, τηλεφώνησέ μου.

5. Σχημάτισε σύνθετες λέξεις.

Μηχανή+
οδηγός

.....

Όργανο+
παίχτης

.....

Κόσμος+
πλημύρα

.....

Μεγάλος+
καρχαρίας

.....

Μεγάλος+
καρδιά

.....

6. Να γράψεις τις φράσεις στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού.

Το συνεχές ωράριο

.....

Οι θεμελιώδεις νόμοι

.....

Τις δασώδεις περιοχές

.....

Η αξιοπρεπής εμφάνιση

.....

Τα υγιή σώματα

.....

Τους διεθνείς αγώνες

.....

7. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα πρώτα σε Υποτακτική και μετά στην Προστακτική.

Πλένω τα χέρια μου.

(Υ)

.....
(Π)

Κοιμάμαι νωρίς.

(Υ)

.....
(Π)

Κατεβαίνω με προσοχή τις σκάλες.

(Υ)

.....
(Π)

Ντύνομαι όμορφα.

(Υ)

.....
(Π)

Προσέχω στο δρόμο.

(Υ)

.....
(Π)

8. Σχημάτισε φράσεις μεταφέροντας το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού.

α) Το συνέδριο – η δήμαρχος

.....
Το μήκος – η λεωφόρος

.....
Ο εορτασμός – η επέτειος

.....
β) ο χορός – η υπάλληλος

.....
η αγάπη – η σύντροφος

.....
η αμοιβή – η οδοντίατρος

.....

9. Να συμπληρώσεις τον πίνακα:

Ο επιμελής	οι	το	τα
Ο θυελλώδης			
Η διαρκής			
Η πολυμελής			
Ο ειλικρινής			

10. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω στήλες.

	απόλυτα	τακτικά	Πολλ/στικά	αναλογικά
2				
3				
5				
8				
10				
20				

11. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις χρησιμοποιώντας δευτερεύουσες τελικές ή αποτελεσματικές προτάσεις. Κάνε επίσης, όποιες αλλαγές κρίνεις απαραίτητες.

- Είναι τόσο καλόψυχος και όλοι τον αγαπούν.
.....
- Πήγε και έφερε την απόδειξη.
.....
- Είναι τόσο ευκολόπιστος και τα πίστεψε όλα.
.....
- Λέμε την αλήθεια και μας εκτιμούν όλοι.
.....
- Ήταν τόσο ωραία στη γιορτή και δεν έφυγε κανείς.
.....
- Το αστείο ήταν τόσο καλό και όλοι ξεκαρδιστήκαμε στα γέλια,
.....

12. Να μετατρέψεις τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

«Θ' αργήσεις να γυρίσεις;» ρώτησε ο πατέρας τη Μαρία.

«Θα πάμε στο πάρκο να παίξουμε» είπαν τα παιδιά.

«Πότε θα γίνει το πάρτι;» ρώτησε ο Κώστας.

13. Να μετατρέψεις τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Τη ρώτησα τι δώρο θέλει για τα γενέθλιά της.

Μας ανακοίνωσαν ότι θα πάνε ταξίδι.

Οι μετεωρολόγοι προέβλεψαν ότι αύριο θα βρέξει.

14. Να χαρακτηρίσεις τις παρακάτω προτάσεις: (κρίσεως, επιθυμίας, ερωτηματικές, επιφωνηματικές)

Φύγε αμέσως. (.....)

Αύριο θα χιονίσει. (.....)

Επιτέλους ήρθες! (.....)

Θα πάμε απόψε στο πάρτι; (.....)

Να με περιμένεις έξω από το σπίτι. (.....)

Κλείσε αμέσως την τηλεόραση. (.....)

15. Να ξεχωρίσεις τα άρθρα από τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

α) Τον τελευταίο καιρό τον έχουν χάσει. (..... -
.....)

β) Τον ρώτησα, αν είδε τον αγώνα. (..... -
.....)

γ) Την κανάτα την έσπασα κατά λάθος. (..... -
.....)

δ) Τις έδιωξαν με τις κλωτσιές. (..... -
.....)

16. Υπογράμμισε όλα τα ρήματα στο παρακάτω κείμενο και ξεχώρισέ τα σε μεταβατικά, αμετάβατα και απρόσωπα.

Η βροχή αντί να κόψει, δυνάμωσε. Έριχνε ολοένα και πιο δυνατά και φουσούσε. Περπατούσαν βιαστικά κρατώντας τα ψώνια και τα κουτάβια. Στη μάντρα συνάντησαν το Ζήσιμο να τον σέρνει η μάνα του από το χέρι, ενώ εκείνος κρατούσε κόντρα με τα πόδια. Ο πάνοπλος πολεμιστής ούρλιαζε και χτυπιόταν για την αδικία να του διακόψουν τις πολεμικές επιχειρήσεις κι ορκιζόταν εκδίκηση.

Μεταβατικά

Αμετάβατα

Απρόσωπα

17. Σχημάτισε θηλυκά ουσιαστικά σε -ια ή -εια.

Συνοδεύω

Ελεύθερος

Κακός

Αδικώ

Ασφαλής

Δημιουργώ

Γιατρεύω

Οδηγώ

Επιμελής

Πολυτελής

Δουλεύω

Πρόεδρος

Παιδεύω

Υγής

18. Να αναγνωρίσεις, αφού υπογραμμίσεις τις εξαρτημένες προτάσεις και να βρεις το συντακτικό τους ρόλο.

Φαίνεται πως θα βρέξει σήμερα.

(.....)

Ο Αντώνης ρώτησε αν είναι όλοι εδώ.

(.....)

Φοβάμαι μήπως δεν τα καταφέρω.

(.....)

Αυτό είναι ό,τι απέμεινε.

(.....)

Χτυπούσε όποιον έβρισκε μπροστά του.

(.....)

Δε θέλει να φύγει ακόμα.

(.....)

Όποιος θέλει ας έρθει μαζί μου.

(.....)

Απορώ γιατί δεν ήρθε στην εκδρομή.

(.....)

19. Να χαρακτηρίσεις τις έντονα μαυρισμένες λέξεις ως προς τη συντακτική τους θέση και να συμπληρώσεις τον πίνακα που ακολουθεί.

Η Γκρατσιέλα ήταν μια πεντάμορφη γάτα Αγκύρας που την είχα γνωρίσει κατά έναν περίεργο τρόπο χάρη δηλαδή σ' ένα ποντίκι. Κυνηγώντας το ποντίκι αυτό είχα βρεθεί στον κήπο ενός πλουσιόσπιτου κι εκεί την είχα πρωτοδεί. Ήταν **ξαπλωμένη** ανάμεσα στις ανεμώνες και νιβόταν με τη ρόδινη γλωσσίδα της. Τι **ονειρεμένη** ήταν! Τι **υπέροχα μάτια** ήταν αυτά! Τι **βελούδινο κατάλευκο τρίχωμα** είχε! Τι **θεσπέσια γάτα** ήταν **αυτή!** την αγάπησα με τα σωστά μου.

Πήγα στη βίλα που ζούσε η Γκρατσιέλα. Την προστάτευε ένα μπουλντόγκ που ήταν **κακομούτσουνο** και **κακότροπο**, ονόματι Μπούλης. Ο Μπούλης ήταν συνήθως **δεμένος** σπιτάκι του και **εμείς** φροντίζαμε να **δίνουμε τα ραντεβού** μας σε απόσταση ασφαλείας απ' αυτόν.

Λέξη		Συντακτική θέση	